

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 52: Forslag til lov om ændring af museumsloven, bygningsfredningsloven og lov om folkekirkenes kirkebygninger og kirkegårde og om ophævelse af lov om regionale faglige kulturmiljøråd. (Udmøntning af kommunalreformen, for så vidt angår museumsområdet m.v.).

Af kulturministeren (Brian Mikkelsen).

(Fremsat 24/2 2005).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ellen Trane Nørby (V):

Vi har lidt været igennem trummerummen i forbindelse med behandlingen af det første lovforslag, L 53, i dag.

Fra Venstres side kan jeg sige, at vi støtter varmt op om, at der nu skabes mere klarhed på det kulturelle område, og at de kulturelle områder, som er lokalt forankrede, overtages af kommunerne, hvad gælder det fulde ansvar for både plejen, omsorgen og finansieringen.

Kl. 16.00

I Venstre støtter vi også klart op om, at alle de områder, som har en national interesse, nu overtages af staten. Det gælder i forbindelse med L 52 også de tidligere amtsligt støttede § 15-museer, de store statsanerkendte museer, som tidligere også har fået et amtskommunalt tilskud. Der ser vi det som en klar national interesse, at staten går ind og overtager det ansvar, som amterne tidligere har løftet, sådan at vi ikke hiver tæppet væk under driften af nogle af Danmarks aktive museer.

I Venstre hilser vi det velkommen, at vi i en 4-årig overgangsperiode lader det økonomiske ansvar overgå til staten krone for krone, men vi mener også, at der lægges op til, at museerne nu indtil den 31. december 2010 har fået en unik chance og mulighed for i samarbejde med erhvervsliv, politikere, det kulturpolitiske miljø, turismeorganisationer og andre at tage en reel og tilbundsående diskussion af, hvordan den fremtidige finansieringsmodel for Danmarks museer skal se ud.

I Venstre ser vi også det her forslag som noget, der lægger op til, at vi kan tage en bredere diskussion om, hvordan vi fremover kan sikre mere dynamiske kulturinstitutioner, hvor den økonomiske side af driften tænkes ind i et bre-

dere ledelses- og markedsføringsperspektiv, og hvor museernes kunstpersonale på den måde i højere grad vil få frigivet deres ressourcer til at tænke i formidling, forskning og udvikling og skabe interesse for den danske kunstverden, nu hvor de i 4 år ikke skal sidde og lave ansøgninger til amter og til andre institutioner, fordi ansvaret er blevet overtaget af staten.

I Venstre ser vi det også som et positivt element, at hele forvaltningen af det nære kulturmiljø, dvs. jord- og stendigerne, fortidsminderne og andet, nu overgår til kommunerne.

Den lokale bevidsthed om vores kulturarv vil i høj grad være med til at sikre, at der bliver en bedre sammenhæng mellem de moderne udviklingsplaner, som mange kommuner for tiden lægger frem, planer om udstykning og udvikling af områder, og så netop det, at der mange steder i jorden ligger fortidsminder af danekræ og danefæ og på andre måder noget, som har national og kulturel interesse for os alle.

Selvfølgelig er der altid en fare for, at ikke alle er deres ansvar bevidst, og det er også netop derfor, staten fortsat med det her lovforslag kan indklage kommunernes afgørelser for Naturklagenævnet.

Der er altså åbnet op for, at vi nu kan tænke nye tanker og i nye samarbejder. Der er åbnet op for, at kommunerne får et større ansvar. Det er åbnet op for, at staten overtager ansvaret for de områder, hvor der er en klar national interesse.

I Venstre er vi ikke bekymret for, at en større del af ansvaret nu lægges ud til kommunerne. Vi forventer, at det, at det nære kulturmiljø bliver lagt ud til kommunerne, vil være med til at skabe en større kulturel bevidsthed og kan være med til at skabe en bedre sammenhængskraft i de lokalsamfund, de nye kommuner, som vi bygger op. Og det er det, vi håber og forventer at vi også kommer til at se de næste par år.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg tager ordet, for jeg kan forstå på Venstres ordfører, at museerne skal bruge de kommende år til at overveje, hvordan samarbejdet f.eks. med erhvervslivet lokalt eller nationalt – det forstod jeg ikke helt – kan udbygges, og det er i hvert fald et nyt element i diskussionen om kommunalreformen. Vi har ikke tidligere hørt omtalt, at der skulle være et bevidst sigte med at lave en overgangsordning, således at der vil blive et større samarbejde museer og erhvervsliv imellem. Men jeg synes da, at vi her under før-

stebehandlingen skal have kortlagt, hvad det betyder.

Derfor vil jeg gerne bede fru Ellen Trane Nørby om at uddybe, hvad det der ønskede samarbejde mellem erhvervslivet og museerne egentlig går ud på.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Grunden til, at jeg nævner det, er, at jeg synes, at det er vigtigt, at vi i forbindelse med behandlingen og udmøntningen af kommunalreformen på det kulturelle område bruger den chance, som vi nu har, for at ryste posen og sige: Kan vi organisere tingene på en bedre, anderledes måde, end vi har gjort tidligere? Nu har vi jo sikret en 4-årig overgangsperiode, hvor økonomien er garanteret for de store § 15-museer, som tidligere har fået et amtligt tilskud, og der ville det da være en unik chance, at man både på museerne selv, kulturpolitisk og i anden sammenhæng, tog en diskussion om, hvordan den fremtidige finansieringsmodel skulle se ud?

Det er ikke et sigte, der ligger, men det er et ønske fra min side, at vi bruger de 4 år, hvor vi nu har skabt ro på området, til at diskutere, hvordan det er, vi sikrer, at vores museer i Danmark bliver mere dynamiske, mere formidlende og mere åbne og udfarende, end de har været tidligere. Der kunne vi jo klart kigge på nogle af de erfaringer, man har haft i Sverige, i England, i USA, i Canada og også i andre lande, med, hvordan man får skabt mere dynamiske kulturinstitutioner.

Kl. 16.05

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Det lyder, som om ordføreren allerede har planer for, hvordan et dansk museumsvæsen kan udvikle sig. Så lad os da tage hul på diskussionen i dag.

I dag er det nemlig sådan, at vi i Danmark har valgt at sige, at kulturarven er fælles, og at den er et kollektivt gode. Derfor er den omfattet af den offentlige kulturpolitik, af fællesskabets måde at både bevare og formidle den fælles kulturarv på. Men jeg kan forstå, at der så nu er et ønske om, at erhvervslivet skal hives tættere på, og det synes jeg simpelt hen vi skal have lov til at høre om. For hvordan er det, ordføreren ser den der dynamiske udvikling imellem erhvervslivet på den ene side og museerne på den anden side? Kan vi ikke få det uddybet?

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Grunden til, at jeg nævner det, er, at jeg synes, at vi skal ryste posen og lade være med at have så meget vanetænkning. Det kunne jo være, der var nogle erhvervsinstitutioner og nogle fonde i Danmark, som kunne se en større interesse i at tage et ansvar for netop noget af den nationale kulturelle arv. Der er det en unik mulighed, at man kan gøre det nu, hvor vi har sikret finansieringen i 4 år, og hvor museerne også frit får mulighed for at tænke.

Og så er jeg da glad for, at den socialdemokratiske ordfører siger, at vores fælles kulturelle arv er vores alle sammens, for hvis der er noget, der for mig at se har stået som en skamlet, er det, at den tidligere SR-regering indførte, at danefæ og danekræ nu ikke længere var en national opgave, men var noget, der skulle betales af få udgravning af af de private beboere og den enkelte bygherre. Det så jeg da netop som et brud med vores tanke om, at vores nationale kulturarv i Danmark er noget, som vi alle sammen skal værne om, noget, som vi alle sammen skal tage ansvar for, så jeg er da glad for, at vi nu er enige om, at den nationale kulturarv er vores alles interesse.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det er lidt i den samme boldgade. Skal jeg forstå det på den måde, at de her 4 års fred ikke skal bruges til at sikre, at kommunerne går ind og påtager sig et ansvar for det her, men at de skal bruges til, at museerne bruger deres energi på at finde private sponsorer og altså målretter deres arbejde hen imod det, og så kan kommunerne, når de 4 år er gået, til de museer, der ikke har formået at gøre det, sige: I hørte selv, hvad formålet med det her var? For så er det jo sådan lidt her sidst i debatten om kulturen i den her strukturreform lige pludselig sådan, at der åbenbart også på det her område er ganske meget ideologi i det, og det synes jeg da er spændende og interessant at få frem.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Nu er det sådan, at der i mange af de her museumsinstitutioner sidder et fagligt personale, som i dag bruger enormt meget af deres tid på at sidde og kigge på finansieringsmodeller for deres museer og dermed ikke har ressourcer til at kig-

ge på formidlingsdelen, til at kigge på forskningsdelen og til at kigge på bevaringsdelen.

Jeg siger, at jeg synes, at vi skal bruge de næste 4 år, hvor der er stabilitet om finansieringsdelen, til at ryste posen og sige, hvad det så er, vi fremover tænker os og vil bruge vores kulturelle faglige personale til. Er det til at skulle søge penge det ene og det andet og det tredje sted, eller er det til at lave bedre formidling og bedre udstillinger?

Jeg lagde op til, at vi i løbet af de her 4 år tager diskussionen. Det er ikke noget, der ligger i det her lovforslag. Det her er et teknisk lovforslag, som er en udmøntning af kommunalreformen, som klart skitserer, at der er en økonomisk overgangsordning på 4 år, hvor staten overtager kommunernes nuværende finansiering af museumsområdet.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg er fuldstændig enig med fru Ellen Trane Nørby i, at det vil være godt, hvis de folk, der er ansat på museer, kunne bruge deres tid på det, de er dygtige til, nemlig forskning, formidling mv., altså de ting, som museumspersonalet faktisk kan. Men det er jo et problem, hvis de i de kommende 4 år hele tiden skal gøre det med det i bagehovedet, at det altså også er en afgørende præmis, at de finder finansiering til deres aktiviteter uden for den offentlige sektor. Så bliver det noget andet arbejde, og så er jeg ikke længere sikker på, at det lige pludselig bliver så vældig attraktivt for museumsfolkene, som det ville være, hvis vi holdt os til at sige: Nu er der ro om bevillingerne, der er kommet et system, som er enkelt og gennemskueligt for jer, så koncentrerer jer nu om at lave nogle ordentlige museer, noget ordentlig forskning og noget ordentlig formidling.

Det tror jeg godt kunne give et løft på museumsområdet, men hvis det kombineres med en eller anden usikkerhed om, hvorvidt der er offentlig finansiering om 4 år, tror jeg ikke, at det giver kvalitet.

Kl. 16.10

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Nu er det vel ikke sådan, at hr. Per Clausen tror, at museerne ikke tænker i den retning i forvejen? Jeg ved godt, at hr. Per Clausen og jeg har en forskellig ideologi, men jeg tror, at der, hvis man spørger størstedelen af de danske kulturin-

stitutioner, er et indædt ønske om, at de får en større kontaktflade med resten af samfundet, hvad enten det gælder ideen om at få flere besøgende ind på museerne, eller det gælder om at interagere med vores uddannelsesinstitutioner, sådan at flere børn og unge også kommer ind på museerne, eller om det handler om at komme i kontakt med erhvervslivet, sådan at der måske på nogle områder kunne lånes penge til at lave nogle store kulturelle satsninger.

Det er nogle tanker, som allerede eksisterer på museumsområdet i dag, og det behøver hverken hr. Per Clausen eller jeg involvere os i, for at de fortsat vil eksistere. Jeg synes, at det giver en unik mulighed for, at vi de næste 4 år kan sige: Nu er der stabilitet om finansieringsrammerne, lad os da så tage en diskussion, lad os ryste posen, lad os se, om vi ikke fremover kan skabe bedre rammer for et mere dynamisk kultur- og museumsvesen i Danmark.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til ordføreren. Så går vi videre i ordfører-rækken, og det er fru Mette Frederiksen.

Mette Frederiksen (S):

At passe på vores fælles fortid, bygningerne, indsamlede ting af historisk værdi og kulturmiljøet i det hele taget er en væsentlig del af de kulturpolitiske forpligtelser, der påhviler både kommuner og stat og i vores øjne også gerne de kommende regioner. Lovforslaget, vi her er i gang med at behandle, er væsentligt for det fremtidige arbejde både på museumsområdet og med hensyn til fortidsminderne og kulturmiljøet i det hele taget.

Lad mig starte med fortidsminderne. For hvor det virker logisk, at det fremtidige tilsyn med sten- og jorddiger samt fortidsminderne i det hele taget overgår fra amterne til kulturministeren og dermed Kulturarvsstyrelsen, så er det, synes vi, problematisk, at enkeltager om dispensation på det her område og fra de gældende regler overgår fra amterne til kommunerne. Det bør selvfølgelig være sådan, at ansøgning om dispensation i reglen træffes af en myndighed, der ikke er i konkret berøring med den konkrete sag. Også her er armslængdeprincippet afgørende vigtigt. Mest oplagt er det selvfølgelig at placere den her opgave hos de kommende regioner.

I det hele taget giver det mening at lade regionerne spille en større rolle også på det her kulturområde, nøjagtig som det gør sig gældende for de øvrige områder, der har været til diskussi-

on her i dag. Det forholder sig nemlig sådan, at en række museer med det her lovforslag vil opleve, at det delvis amtslige bidrag bortfalder og erstattes af et rent kommunalt tilskud. Vi har i løbet af hele dagen diskuteret det problem, der består i, at vi på den ene side har kommuner med en strammere og strammere økonomisk politik ikke mindst på grund af skattestoppet og på den anden side altså nu får en række nye kulturpolitiske opgaver. Vi synes i hvert fald, at det er afgørende vigtigt, at vi i Folketinget tør diskutere det dilemma og sikre, at der også er økonomi på de fremtidige museer til at efterleve de opgaver, som museerne har.

Samtidig er der grund til at sætte spørgsmålstegn ved, hvorvidt der i alle kommuner vil være den faglige kompetence, der skal til for at varetage alle opgaver på det her område, og vores forslag vil derfor være, at der i de kommende regioner oprettes museumsråd, nøjagtig som vi har kendt det fra de tidligere amter. Her vil den nødvendige diskussion og koordinering på museumsområdet kunne foregå.

Alternativet kan meget let blive, at der ganske enkelt ikke samarbejdes i tilstrækkelig grad, at vigtig viden og kompetence går tabt. Det samme gør sig i øvrigt gældende, når vi taler om behovet for det faglige kulturmiljøråd. Også her er der selvfølgelig behov for en regional koordinering.

Lad mig lige sige et par ord om de lokale eller regionale kulturmiljøråd. Det er nemlig i dag sådan, at der herfra kan rådgives bl.a. om spørgsmål, der angår fortidsminder, og at rådene kan rådgive så vel offentlige myndigheder som lokale virksomheder, enkeltpersoner, landmænd og mange andre. Den rådgivning, der finder sted i dag, er af væsentlig betydning. Det er nemlig ikke kun myndigheder, der i deres arbejde kommer i nærkontakt med fortidsminderne. Det kan også være den enkelte landmand eller en lokal virksomhed, og her er rådgivning om, hvordan man behandler de kulturelle værdier, uhyre vigtig.

Hvad angår det principielle i, at der for en række § 15-museer sker en overførsel fra tidligere amtslige tilskud til nu rent kommunale tilskud med en overgangsordning, hvor det er staten, der udbetaler de hidtidige amtslige tilskud, er det selvfølgelig altafgørende, at der i de kommende kommuner faktisk er økonomi til så at sige at være det eneste tilskudsgivende organ. Det synes usikkert, om alle kommuner kan leve op til de forpligtelser, som det her medfører. Det

er dyrt at drive et museum, ikke mindst hvis man både skal kunne bevare og formidle på en og samme tid, og det er en vigtig kulturpolitisk opgave i den her sammenhæng at sikre, at de kommende kommuner faktisk kan leve op til de opgaver, som et Folketing ønsker at pålægge dem.

Kl. 16.15

Alt i alt bør regionerne efter Socialdemokratiets mening også på det her område spille en stærkere rolle, og den videre udvalgsbehandling må så vise, om regeringen og dens støtteparti er villige til både at forhandle og tænke langsigtet, hvad angår de kulturpolitiske forpligtelser, der ligger på området her.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Louise Frevert.

Louise Frevert (DF):

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at museumsområdet har ligget ikke alene Dansk Folkeparti på sinde, men også specielt er en af mine kæpheste. Derfor er det med stor glæde, at jeg kan konstatere, at dette lovforslag efter min bedste overbevisning kommer til at varetage hele området på glimrende vis.

Det, som er godt – et af de gode punkter bl.a. – er, at de lokale museer får lov til at administrere og varetage deres egne funktioner i en 4-årig periode, hvorefter vi kan følge udviklingen på tæt hold. Derfor er jeg ikke på nogen måde urolig for det her område og er meget fortrøstningsfuld med hensyn til museernes fremtid. Tværtimod tror jeg, at museerne vil få en langt større lokal forankring og føle en stærk lokal forpligtelse til at skulle varetage den danske kulturarv.

Der, hvor der har været størst bekymring, er i virkeligheden på det område, som har med kulturmiljørådene og museumsrådene at gøre. Det ser jeg mere som nogle personlige bekymringer for, om tingenes tilstand nu kan bevares. Sagt på en anden måde: Man ved, hvad man har, men man ved ikke, hvad man får. Men netop ved at man kan oprette nye frivillige råd på begge områder, tror jeg som sagt at der vil komme langt mere fokus på det lokale engagement.

Det er min bedste overbevisning, at mange museer stadig kan have behov for at koordinere deres samarbejde både inden for og uden for de kommunale grænser. Derfor er det meget vigtigt, at der er mulighed for, at man kan nedsætte et museumsråd for at samordne og fremme mu-

seumsarbejdet i lokalområdet. Eller sagt på en anden måde: Det er på tide, at museerne virkelig arbejder sammen, så der kommer en alsidighed i museernes profil, sådan at det ikke er alle museer, der ønsker at fremvise og udstille det samme materiale.

Det er den museumssnak, der har været igennem flere år, og jeg synes, at museerne efterhånden er blevet meget fremragende til at kunne vise nye sider af lokalområdet, men det kan og skal blive endnu bedre. Museernes forpligtelse skal simpelt hen i højsædet. Det kan ikke nytte noget, at hvert museum i lokalområdet fremviser fire flinteøkser og noget lokalt bådømmer. Det er af stor betydning for Danmarks kulturelle fremtid, at vi varetager vores kulturarv på bedste måde, og det gør vi netop ved at give lokalområdet et ansvar.

Der er taget godt hånd om, hvilke opgaver der skal varetages af kommunerne og staten, og hvilket samspil der skal være i fremtiden. Hvis borgerne skal føle, at det er nødvendigt at kende deres kulturelle rødder, skal engagementet spire og gro i lokalmiljøet.

Kulturen er på mange måder tæt på os i vores hverdag, og kan vi få et større engagement i kommunerne, tror jeg, at det kulturelle på alle områder vil blomstre, også på museumsområdet, der desværre ikke har haft den største opmærksomhed i de senere år, hvad man ellers kunne have ønsket sig.

Jeg tror, at man med dette lovforslag kan se nødvendigheden af at pleje sine rødder i det lokale miljø og i lokalt regi.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Jakob Axel Nielsen.

Jakob Axel Nielsen (KF):

Også i Det Konservative Folkeparti hilser vi forslaget velkommen.

Vi er glade for, at kommunerne stadig væk bevarer det lokale engagement i de lokale institutioner og tror ligesom Dansk Folkepartis ordfører, at det bevarer og styrker det lokale initiativ og kreativiteten på de kommunale museer.

Kl. 16.20

Vi hilser også velkommen, at de regionale museer allerede nu bliver kommunale, og partiet er tilfreds med, at der rent finansieringsmæssigt bliver lavet denne overgangsordning, så vi sikrer, at der ikke er nogen forhold vedrørende § 15-museerne, der falder ned mellem to stole. I

det hele taget mener vi, at det er et lovforslag, der både vil give fremgang for landets museer i lokal forankring og sætte styrket fokus på de store museer, som har et nationalt islæt.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Elsebeth Gerner Nielsen.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Museerne og det danske kulturlandskab med dets stendysser, gravhøje, diger og alle de andre spor efter vore forfædre er med til at sætte vores egen generation ind i en større sammenhæng. Ved at studere museernes samlinger finder vi f.eks. ud af, at Danmark og dansk kultur er skabt af og i en myriade af møder mellem Danmark og resten af verden, og vi erindres også om, at vi hver især er en del af en helhed, som rækker langt ud over den enkelte. Det kan i sig selv være en befriende oplevelse, men den fylder også en med en vis ydmyghed.

Netop ydmyghed er det ord, jeg helst vil knytte til reformer, der har med kulturarven at gøre. Man skal passe på ikke at komme til at ødelægge noget, og der skal ikke mange forkerte beslutninger til, før gravhøje er forsvundet eller arkivalier smuldret bort. Det er i det lys, Det Radikale Venstre ser på museumsloven i forbindelse med kommunalreformen.

Vi har spurgt, hvordan man kan bruge kommunalreformen til at styrke museumsområdet og bevare kulturlandskabet, og vi mener, det kan gøres ved at give regionerne et større ansvar end de nuværende amter. Mange museer ville have godt af at blive løftet fra først og fremmest at være kommunernes ansvar til at blive regionens ansvar. Det gælder f.eks. alle de store museer, altså alle de museer, som har et virke, der rækker langt ud over kommunegrænsen og derfor har stor regional og national betydning. Det er bl.a. de museer, som for øjeblikket får økonomisk støtte fra amterne, men uden nødvendigvis at have fået det blå stempel i form af en § 16-godkendelse.

Ud over den ændring er det vores ønske, at museumsrådene og de faglige kulturmiljøråd, som nu ligger i amterne, flyttes over til regionerne, og det samme gælder konserveringsværkstederne. Ligeledes bør det overvejes at sikre, at regionerne har økonomi til at sikre fælles arkivbyggeri og andre foranstaltninger, som kan fremme og rationalisere museumsdriften. Ansvar for bevarelsen af kulturmiljøet bør ligele-

des placeres i regionerne, så kulturmiljøet indtænkes i den langsigtede plan for regionens udvikling.

Det er sådan, vi gerne så kommunalreformen udmøntet på museumsområdet, men regeringens forslag ligger et godt stykke fra den model.

Med lovforslag nr. 52 centraliseres museumsområdet. Kulturarvsstyrelsen styrkes, og bl.a. kommer ansvaret for, at en gravhøj i Thisted ikke pløjes væk, til at ligge i Kulturarvsstyrelsen, så der bliver nok at se til. Men samtidig forsvinder de faglige miljøer, som har kunnet understøtte det kulturbevarende arbejde ud over det ganske land. Jeg tænker her på de amtslige museumsråd og kulturmiljøråd.

Det bliver nu op til kommunerne at have den nødvendige faglige kompetence til at indtænke bevarelsen af kulturmiljøet i kommuneplanerne. Det betyder, at kulturmiljøet skal konkurrere med alle mulige andre kommunale hensyn, som måske umiddelbart betyder mere for kommunernes økonomi end f.eks. bevarelsen af et stendige.

Vi vil bede ministeren overveje følgende forslag til ændring af lovforslaget: For det første ønsker vi armslængdeprincippet skrevet ind i lovforslagets bemærkninger, så kommunen forpligtes til at støtte sig til faglige vurderinger. Vi ønsker det gjort obligatorisk, at alle kommuner, eventuelt flere kommuner i samarbejde, skal oprette et museums- og kulturfagligt råd, medmindre regeringen kan gå ind for den tanke, at kulturmiljørådene og museumsrådene bevares i regionalt regi. Det vil alt andet lige være billigere, det erkender jeg.

Kl. 16.25

For det andet ønsker vi, at der laves en ny paragraf i museumsloven, som sikrer, at de museer, der tidligere har fået støtte fra amtsrådene, får denne bevilling over en særlig paragraf i loven, i stedet for at pengene lægges ud i de kommunale bloktilskud. Paragraffen skal omhandle museer med særlig regional betydning, men vi er åbne over for, hvordan den skal formuleres.

For det tredje ønsker vi, at der i regionerne som minimum er en bevilling til at sikre den nødvendige koordination og iværksættelse af fælles aktiviteter, eventuelt som en del af den regionale udviklingsplan, ligesom vi ønsker, at konserveringsværkstederne fra at være placeret i amtsligt regi fremover placeres i regionalt regi.

Det Radikale Venstre beklager, at heller ikke museumsområdet er indtænkt som en betydningsfuld del af udviklingen af alle egne af Danmark.

Med nedlæggelsen af amterne forsvinder de eksisterende muligheder for at iværksætte fælles aktiviteter til glæde for både borgere og turister og til højnelse af kvaliteten og fagligheden på museerne. Det bliver nu op til det enkelte museum at skabe den nødvendige overordnede koordination og planlægning, men det bliver svært, for ressourcerne og tiden er ikke til det.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Per Clausen.

Per Clausen (EL):

Der skal ikke være nogen tvivl om, at Enhedslisten faktisk mener, det er fantastisk vigtigt at nedbryde de mure, der måtte være mellem museer og anden kultur i dette land og resten af samfundet. Det er derfor, vi lægger så megen vægt på formidling og mulighed for gratis adgang til en lang række kulturinstitutioner og museer, og derfor var jeg også præget af den for mig ret karakteristiske begejstring nogle få dage under valgkampen, hvor det så ud til, at kulturministeren overgik Enhedslisten i løfter om, hvor billigt det skulle være at komme på museer. Men der er jo det ved det, at evnen til at begejstres spontant også giver anledning til mange skuffelser, og det er selvfølgelig ærgerligt.

Grundlæggende vil jeg bare sige, at vi nok har den opfattelse, at i nogle politikeres mund handler sammenhæng med og åbenhed over for resten af samfundet lidt for meget om, at der kun skal være åbenhed over for og forbindelse til erhvervslivet og de andre, der kan betale.

Jeg tror sådan set, at hvis vi skal satse på, at museerne skal kunne udvide, udvikle forskning og formidling og tackle samfundet i de kommende år, ville det være fantastisk godt, hvis vi allerede nu kunne sige, at de økonomiske forudsætninger for driften af museerne også ville være på plads om 4 år. Det tror jeg faktisk er en vigtig ting, og i grunden skulle det jo ikke være noget problem for en konservativ minister, som er meget optaget af kulturarven og alle dens slags ting.

Der er et problem i forbindelse med den kommunale finansiering, og det er, at kommunen indimellem vil være en modpart. Det, som typisk er museernes opgave, er jo at sikre kulturarven, mens kommunerne godt kan have nogle økonomiske interesser, som strider imod ønsket om at sikre kulturarven, når det handler om

byggesager, kommuneplaner, lokalplaner, nedrivningsstilladelser osv.

Et andet område, jeg vil hæfte mig en lille smule ved, er, at det er kommunerne, som fremover skal vurdere, om et sten- eller jorddige er omfattet af beskyttelsen i § 29 a eller ej, og at kommunerne selv kan beslutte, at sten- eller jorddiger ikke er omfattet af beskyttelsen. Det betyder faktisk en ret væsentlig ændring af beskyttelsen af sten- og jorddiger. Kommunerne kan jo ofte have direkte økonomiske og politiske interesser i at undgå, at sten- og jorddiger bliver beskyttet af loven, fordi de kan udgøre en direkte barriere for kommunernes konkrete by- eller erhvervsudviklingsplaner. Det bliver dem selv, der kommer til at afgøre det, og man kunne godt få den tanke, at det kunne blive et problem.

Det er også et problem, at man kan beslutte det administrativt, så man ikke behøver at offentliggøre beslutningen. Et sten- eller jorddige kan således blive fjernet, uden at natur- og kulturhistoriske organisationer er blevet hørt eller har haft mulighed for at indbringe sagen for en højere instans, og det synes vi faktisk er et meget stort problem.

Det er altså to af de væsentligste ting, vi vil fremhæve som problematiske i lovforslaget, som det ligger her. Jeg kan sige, at hvad man gør ved sten- og jorddigerne, og hvordan man disponerer med dem, burde efter vores opfattelse helst ligge i regionerne, men hvis vi ikke kan komme nogen vegne med det, fordi det skal ligge i staten eller i kommunerne, synes vi nok, at meget tyder på, at det ligger bedst i staten.

Kl. 16.30

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Det er i relation til talerens sidste bemærkning om, at man har en bekymring for, at kommunerne ikke kan varetage opgaven med at pleje vores fortidsminder. Mener hr. Per Clausen dermed, at de i dag kommunalt ejede fortidsminder, der på alle områder plejes og varetages af kommunerne på en god måde, også skal flyttes til staten? Eller er der bare tale om, at man forventer, at der vil ske en misligholdelse af vores fælles kulturarv, når de nye ting flyttes over til kommunerne?

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Vi har ikke nogen planer om at foreslå, at ting, der i dag ligger hos kommunerne, skal overføres

til staten – jeg gentager: Vi har ingen planer om at overføre ting, der i dag ligger hos kommunerne, til staten. Men vi har den klare opfattelse, at når der er tale om det, der tidligere af gode grunde har været placeret i amterne, nemlig stillingtagen til de dispensationsansøgninger, som typisk vedrører ting, som kommunerne kan have økonomisk og planmæssig interesse i at gennemføre, er det meget godt, at den instans, der skal afgøre det, ikke bliver kommunerne, som kan have direkte interesse i, at dispensationen bliver givet.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Kan hr. Per Clausen afkræfte, at det også med det lovforslag, der ligger på bordet, stadig er sådan, at staten kan indanke disse dispensations-sager for Naturklagenævnet, og at det er en gyldig praksis, som fungerer allerede i dag? Og kunne hr. Per Clausen ikke forklare os, hvorfor det bliver så meget dårligere? Kommunerne bliver jo lidt større, og må man ikke kunne forvente, at der kommer en større ansvarlighed, og at de kan varetage nogle større opgaver end dem, de allerede varetager i dag?

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu bor jeg i en forholdsvis stor kommune, og jeg kan ikke bekræfte, at ansvarligheden nødvendigvis stiger med kommunens størrelse, så det er jeg ikke ret sikker på.

Jeg synes stadig, det er et grundlæggende problem, at man lader kommunerne træffe afgørelse i de sager. Selvfølgelig har kommunerne også en interesse i at bevare fortidsminder og vigtige ting, det er klart, men de har også ofte en direkte interesse i at sikre en form for økonomisk udvikling i kommunen, som måske kan stå i konkret modsætning til det andet. Min opfattelse er, at det er derfor, man har lagt det i amterne, fordi de er opfattet som en neutral instans.

Når amterne træffer en afgørelse, kan man indanke den for et andet organ, og det synes jeg faktisk er en meget fornuftig og rimelig måde at indrette tingene på i stedet for at lægge afgørelsen hos kommunerne. Derfor er min opfattelse stadig, at det ville være bedst, hvis afgørelserne i fremtiden lå i regionerne, for så havde man mulighed for at indanke de afgørelser, som regionerne traf.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg vil godt takke for den debat, som lovforslaget har givet anledning til.

Lovforslag skaber en klarere arbejdsdeling mellem stat og kommune, også på museumsområdet. Vi lægger op til, at kommunerne fortsat skal have et hovedansvar for de lokale museer, der modtager statstilskud efter den almindelige tilskudsordning, mens staten skal have hovedansvar for de museer, der efter den gældende ordning modtager særlige statstilskud.

Vi har i denne forbindelse konstateret behov for udformning af overgangsordninger på enkelte områder, igen med det formål at sikre de bedst mulige vilkår for de pågældende institutioner. Der har således været behov for en overgangsordning for de lokale museer og konserveringscentre, som har modtaget amtslige tilskud, og staten vil ifølge lovforslaget overtage denne tilskudsopgave i en periode, som vi må anvende til at overveje bæredygtige løsninger for de berørte institutioner efter udløbet af overgangsordningen.

Det gælder også for den overgangsordning, som vi foreslår for de museer, der i dag får et forhøjet statstilskud, fordi deres drift er baseret på tilskud fra samarbejdende primærkommuner. Der er her tale om en positiv virkning af godt samarbejde mellem flere kommuner, og denne virkning opretholdes altså i en overgangsperiode, selv om de samarbejdende kommuner skulle komme til at indgå i én kommune.

For det andet er det et væsentligt mål at skabe incitamenter til et samarbejde mellem kommunerne på det kulturelle område. Vi har i dag frivillige ordninger mellem museumsråd og de regionale, faglige kulturmiljøråd, som er baseret på den amtslige struktur, men vi foreslår nu, at der lægges op til et frivilligt samarbejde mellem kommunerne og museumsråd eller kulturmiljøråd, og det synes jeg er vigtigt. Lovforslaget åbner også mulighed for statslig støtte til rådernes aktiviteter, men det er altså også vigtigt, at vi lægger vægt på frivilligheden og fleksible rammer for kommunernes rådgivende organer.

Sådan som jeg har hørt kommentarerne fra de fleste af ordførerne, skulle det vel være muligt også på dette område at nå frem til en fornuftig, bred aftale, og det vil jeg også lægge op til i både udvalgsforhandlingerne og de efterfølgende politiske forhandlinger.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg forstod det på den måde, at ministeren er åben over for, at vi finder en løsning på hele situationen angående kulturmiljøet, men jeg vil gerne have bekræftet, at jeg har opfattet det rigtigt, og at der i hvert fald er en forhandlingsmulighed.

Så vil jeg spørge ministeren, om der ikke er et problem med formuleringen af § 24. Her står der nemlig, at kommunalbestyrelsen og amtsrådet skal underrette vedkommende kulturhistoriske museum osv. osv. om ændringer i byggetilladelse, tilladelse til råstofindvinding osv. I lovforslaget står der, at amtsrådet skal udgå, men i mellemtiden er der jo sket det, at regionerne har fået ansvaret for råstofindvindingen, så jeg regner med, at der kommer ét ændringsforslag, hvor der kommer til at stå, at kommunalbestyrelsen og *regionsrådet* skal underrette vedkommende kulturhistoriske museum senest samtidig med, at der meddeles byggetilladelse, tilladelse til råstofindvinding osv. Er ministeren ikke enig i, at vi er nødt til at lave et sådant ændringsforslag?

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Fru Elsebeth Gerner Nielsen har forstået det korrekt. Vi er villige til at diskutere hele kulturmiljøproblematikken. En del af diskussionen er jo foregåetovre hos miljøministeren, men vi er også villige til at tage den diskussion med ordførerne.

Med hensyn til § 24 har jeg ikke lovforslaget præsent heroppe, men det er klart, at hvis der er behov for ændringer, laver vi et ændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 85: Forslag til lov om ændring af lov om fremme af besparelser i energiforbruget, lov om Elsparefonden og lov om fremme af energi- og vandbesparelser i bygninger. (Konsekvensrettelser som følge af kommunalreformen).

Af trafik- og energiministeren (Flemming Hansen).

(Fremsat 24/2 2005).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ellen Trane Nørby (V):

Jeg har lovet på vegne af Venstres energipolitiske ordfører at læse talen på lovforslag nr. L 85 op, da jeg som kulturpolitisk ordfører har været med til at forlænge debatten, så vores ordfører har været nødt til at gå.

Dette lovforslag omfatter de områder, hvor amtskommunerne i dag har ansvaret for at løse opgaver på energispareområdet. Med lovforslaget sikres det, at energispareindsatsen fortsætter, efter at amterne nedlægges som led i den nye kommunale struktur.

Fra Venstres side mener vi, at der er tale om meget små ændringer, som alene har til hensigt at sikre, at regionerne overtager de opgaver på energispareområdet, som amterne i dag løser på området. Det vil sige, at opgaverne egentlig bare flytter med over i de nye regioner. Det samme gælder den lille økonomiske del, som relaterer sig til energispareområdet, og lovforslaget sikrer også, at de nye regioner kan tage del i det lokale energispare samarbejde.

Med lovforslaget bliver det fremover alene kommunerne, der kan blive repræsenteret i Elsparefondens bestyrelse. Det er naturligt, fordi det er kommunerne, der for fremtiden har langt de fleste områder på energispareområdet.

På den baggrund kan jeg sige, at Venstre fuldt ud kan støtte lovforslaget, som det ligger nu.

Rasmus Prehn (S):

Som udgangspunkt støtter vi fra Socialdemokratiets side dette forslag, der er en teknisk konsekvensrettelse af tre i øvrigt gode socialdemokratiske energilove fra hr. Svend Aukens tid som miljø- og energiminister.

Det er langtfra nogen hemmelighed, at vi i Socialdemokratiet har været kritiske over for

den snævre aftale, regeringen har lavet med Dansk Folkeparti om strukturreformen. Vor kritik af aftalen har både været veldokumenteret og velbegrundet, men det er dog vigtigt for os i Socialdemokratiet at medvirke positivt og ansvarligt i arbejdet med at sikre, at Danmark igen får brugbare og opdaterede love efter det store reformarbejde.

Kl. 16.40

Som antydet i min indledning kan selv en lille konsekvensrettelse som denne bringe glæde i den socialdemokratiske lejr, når der, som det er tilfældet her, er tale om en videreførelse af en visionær energipolitik, som blev formuleret, mens Socialdemokratiet var i regering i 1990'erne.

Som socialdemokrat kunne jeg ikke lade være med at trække lidt på smilebåndet, da jeg læste de ordførertaler, der blev holdt fra den borgerlige side i forbindelse med fremsættelsen af de tre oprindelige energilovforslag, som vi her behandler rettelse til. Linjen var dengang kritisk, og det er derfor glædeligt, at den konservative energiminister, hr. Flemming Hansen, på vegne af den borgerlige regering lægger op til en videreførelse af en god socialdemokratisk energipolitik.

Med lov om fremme af besparelser i energiforbruget har vi fortsat et godt udgangspunkt for at sikre vore efterkommere mod de helt uoverskuelige konsekvenser, som den stadig stigende udledning af drivhusgasser har på den klimatiske udvikling i verden. Vi sikrer en prioritering af energibesparelsesaktiviteter, vi fremmer samarbejde og koordinering af udførelse af aktiviteterne, og vi sikrer en effektiv og brugervenlig rådgivning om energibesparelser over for brugerne.

Med en videreførelse af lov om Elsparefonden fremmer vi besparelser i elforbruget i boliger og i offentlige institutioner. Vi sikrer endvidere, at der fortsat kan gives tilskud til en række elbesparende tiltag, og endelig fremmer vi med lov om fremme af energi- og vandbesparelser i bygninger gennemførelsen af energi- og vandbesparende foranstaltninger gennem energimærkning af bygninger og udarbejdelse af planer for energibesparelser.

Men når det er sagt, vil jeg gerne henlede opmærksomheden på det forhold, at regionerne i modsætning til de tidligere amtskommuner ikke får sæde i Elsparefondens bestyrelse. Mens der i L 85 lægges op til, at de nye regioner på lige fod med kommunerne skal kunne optages i det lokale energispareudvalg og i øvrigt inddrages i